„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом.

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију,
а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући у хлебарској улици бр. 20.

Рукописи се не враћају

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: К. 24 или 30 дин
на по године: К. 12 или 15 дин.
на четврт године: К. 6 или 7½ дин.

Поједини бројеви стају 20 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 12 потура од реда ситних слова

Број 100. У Новом Саду, у четвртак 23. августа (5. септембра) 1901. Година XVII.

Сумњиви знаци.

Од неког доба опажају се врло сумњиви знаци на политичком обзорју. Док зверства и насиља арнаутско-турска, што се врше над јадном српском рајом у Старој Србији, доводе у озбиљну опасност мир, дотле је један део аустро-угарске официозне штампе подигао праву бојну вику против Русије и нука наше министарство иностраних дела, да повуче руску владу на одговорност, шта она управо мисли. Цео свет се зачудио тој изненадној агресивности наше полузваничне штампе, тим више, што се односи између наше монархије и Русије све до скора обележавали као најбољи. Судећи по тону, који је против Русије употребио полузванични „Пестер Лојд“, изгледа као да смо с Русијом скоро на ратној нози. Изненадно и брзо распуштање угарског сабора и одређење избора за почетак октобра такође се тумачи као симптоматична појава, јер се тврди, да краљ за сваки случај хоће да има на окупу сабор, ако би с Русијом дошло до озбиљних заплета, евентуално до рата.

Но то није једина сензација.

Будимпештански лист „Еђетертеш“ доноси сензационалан чланак, у коме се износи један глас, што се рашчуо у мађарским добро обавештеним посланичким круговима. Тај глас је: да ће краљ скорим дати отказати велике војничке маневре, што су требали бити држани код Печујa и место оних корпуса, који су тамо требали држати маневре, **биће темишварски и сибињски корпус концентрисани на румунској и српској граници**, и ти ће корпуси ове године држати маневре у великом стилу.

Да-ли тај сензационалан глас има каквог основа, то је тешко за сада пресудити, али сви знаци показују, да су изненада наступила озбиљна времена и могу да наступе још озбиљнији догађаји. Штампа, која стоји близу меродавним политичким и војничким круговима аустро-угарским, а нарочито полузванични „Пестер Лојд“ повукоше звона наопако и отворено изазивају, а то не би радили, да се нешто не кува! Бечки и будимпештански листови, по некојим румунским листовима, изнели су, како је Русија искупила 180.000 војника на реци Пруту, потпуно их спремила за рат и држи у потпуној приправности за то, да у случају мобилизацијоне заповести одмах умарширају у Румунију. Осим тога силну узбуну изазвало је на бечком Балплацу то, што је Русија организирала јаку дунавску флотилу, која је једног лепог дана ушла у килијски рукавац дунавски, што је недавно регулисан, тако да руска флотила може отпловити уз Дунав чак до под Галац; а осим тога је Русија у Севастопољу и Исмајилу концентрисала велики број оклопница своје црноморске флоте.

Све је то узнемирило нашу дипломацију и по мигу из Беча румунски министар председник Стурза запитао је у Петрограду, шта руска влада намерава са тим ванредним војничким мерама, а нарочито с тим, што је дуж Прута ставила у убојни ред толико војника против Румуније? Из Петрограда је на то питање добио Стурза одговор, да руска војска у оном крају само држи маневре и руски цар не намерава агресивно поступити против Румуније. Но Стурза се није задовољио тим одговором, те је отишао у Беч, где се дуго саветовао са министром иностраних дела грофом Голуховским и са шефом аустро-угарског генералног штаба фелдцајгмастором бароном Беком, који је недавно био у Синаји код краља Карола. Из тога се јасно види, да је министар-председник Стурза поступио по инструкцији из Беча и да је Румунија сасвим у струји тројног савеза.

Добро обавештени кругови на основу тога тврде, да је резултат саветовања између Стурзе, Голуховскога и барона Бека то, да ће се печујски велики маневри отказати и место тога да ће се под изговором војничких маневара темишварски и сибињски корпус мобилизирати на српској и румунској граници, како би Аустро-Угарска одмах могла ступити у акцију, ако Русија наруши мир.

Узнемиреност, што се опажа у полузваничној бечкој и будимпештанској штампи, неразумљива је. Русија је, нарочито под садашњим мирољубивим младим царем, у толико прилика показала да поштује мир, који угрожавају разне пропаганде на Балканском Полуострву, а од тих пропаганди аустријска највише рови, стојећи ревносно у служби „Drang-a nach Osten“. Између Русије и Аустро-Угарске склопљен је уговор г. 1897. у погледу заједничког поступања у питањима на Балканском Полуострву. Тај уговор је ишао само Аустро-Угарској на руку и заиста, од тога доба је утицај аустро-угарске монархије знатно порастао на Балканском Полуострву на штету Русије, и ова је напослетку морала изићи из своје резервисаности и показати, да се она није сасвим одрекла европског истока. Посета руске флоте у Варни и Кистевци, а још пре тога промена у правцу спољне политике у Србији и још други неки симптоми уверише господу на Балплацу, да Русија није вољна напустити сав терен на Балканском Полуострву Аустро Угарској, да ова на штету независности балканских држава шири свој утицај тамо. Но то, што Русија жели да одржи свој утицај на Балканском Полуострву још не даје права официјозној штампи аустро-угарској, да алармира јавно мњење против Русије. Надати се, да ће гроф Голуховски бити паметнији од „Пестер Лојда“ и његових трабаната и оканути се ћорава посла, да тражи разјашњења у Петрограду, јер би то могло довести нашу монархију у врло опасан положај, можда и до рата с Русијом. Како би пак такав рат испао по нас, то је, држимо, мање више несумњиво. Добро ће бити, да ми седимо с миром!

Невина крв...

(Глас са српско-турске границе.)

Разбојништва и црни догађаји, који се врше над нашом браћом у неослобођеним покрајинама, почели су се тако нагло низати, да се из њих јасно види, да дивља арнаутска руља, потпомогнута турском стајаћом војском, неће престати са својим разбојничким нападима на нашу јадну обезоружану браћу, док и последња глава не слети, — док и последња стопа не буде натопљена крвљу наше браће и сестара!

Ко бар донекле прати све оне ужасне вести, које сваког дана стижу из Старе Србије, тај се згрозити мора, ако има у њему ма и једна капља човечанског осећаја. Али док на граници Србије дивље орде азијатске жаре и пале, дотле се бечко-пештанско-чивутска штампа запенушила трубећи својим вернима, како злогласни арнаутски крволок Иса Бољетинац није премлатио у Колашину четрдесет, но 10—12 Срба, да није он и његова лоповска дружина обесчастио у присуству старих родитеља и у робље одвео двадесет, но тек неколико српских невиних девојака, да се по Старој Србији, истина, пролива невина српска крв, али не у такој мери, те према појму тих образованих дивљака не треба на све те догађаје ни обраћати бог зна какову пажњу!

Коме није још у живој успомени јерменски покољ! И онда су исто тако телалили ти жалосни „културтрегери“, а дипломација „просвећене“ Европе под утиском њихова писања измењала је своје „ноте“, издала „жуте“, „плаве“ и „шућмурасте“ књиге, упозорила Турску, да тај покољ нема смисла сад у ово и овако политичко доба. Турска је, као и свакада, свечано обећала да ће клање престати, а дипломате задовољене одговором „високе“ Порте, повукли се у разна купатила. Што је било за време и после јерменског покоља, то се у главном и сада експериментише са нашом браћом у Старој Србији, с том само разликом, што је онда европска дипломација бар формално дигла свој глас, а данас неће ни то! Она ћути, а ћутимо готово и ми, а српске главе слећу једна по једна...

Али, ако су Јермени били усамљени и остављени на ћуди судбине, да их дивље азијатске орде касапе на очиглед и срамоту просвећене Европе, српски народ у отоманској царевини није усамљен! Нека европска дипломација мења своје ноте (ако их узмења) и ласка Турској колико год хоће; нека чивутска штампа коментарише како јој је воља, Срби, чији су претци из темеља заљуљали отоманску империју у почетку овога века, онда, када је од исте дрхтала цела Европа, — ми не можемо, ми не смемо равнодушно гледати невину крв како се пуши, нити слушати вапај и лелек наше браће и сестара. Нарочито данас, када се ради на уништењу српског имена, када је на њ бацио коцку онај, око кога су се већ окупили гавранови да га за који часак разнесу као и сваку стрвину, Срби морају развити највећу акцију, и то што пре.

На ово последње даје нам права и та околност, што се поуздано зна, да је све ово крвопролиће, као и најновија гоњења српских учитеља по Македонији са извесним планом удешено. Или зар није ужасно и помислити, да наша браћа умиру под арнаутским и аскерским ножевима, да се наше сестре бесчасте и у робље одводе, а све то на догледу свију нас, а нарочито образоване Европе. Ми видимо, како се француска дипломација заузела за своје суграђане у Турској, којима ни длака са главе не фали, осим што су им буђелари мало „пригњечени“, и она је одмах употребила најозбиљније мере, које је поткрепила мобилисањем једне флотске дивизије, а стотинама наше браће и сестара умиру у највећим мукама, а две слободне српске државе осим сувопарних и шаблонских представака код „високе“ Порте нису ништа учиниле.

Краљевина Србија би требала и сходним војничким мерама да подупре своју дипломатску акцију на Воспору, а држимо, да Русија не би те мере пречила, мада је себи везала руке познатим уговором с Аустро-Угарском од г. 1897. Бар би пограничну стражу требала да појача стајаћом војском и жандармеријом, и онда не би бар читали готово сваки дан, како су Арнаути и низами прешли српску границу код те и те карауле, број тај и тај, како је у окршају с наше стране погинуо један наредник, и неколико стражара рањено, како су Турци отерани натраг преко границе, али се не зна да-ли су имали губитака!

Овакови извештаји са границе постали су већ готово смешни. Јер поред овакове пограничне страже, Турци ће комотно и даље прелазити границу, и удешавати српским стражама заседе, па се неповређени натраг враћати. А на то ће их подстрекавати и та околност, што увек јефтино прођу. Ово се више не би смело трпети већ и ради угледа Србије и њене војне снаге; јер какве ће наде имати наша браћа у Старој Србији, када виде, да Арнаути и низами не касапе само њих, но прелазе и границу слободне Србије и чине зверства, која се свршују једино изашињањем српског турског комесара и састављањем записника, мал' те не по хиљадити пут, који никада није имао никаква значаја.

Тој дивљој руљи више импонира онакав дочек, као што им је приредио пре две године онај из оближњег гарнизона послати српски батаљон, који је дохватио турске низаме и Арнауте, те их добро испрашио, да једва утекоше у Приштину!

Зашто Арнаути немају петље да прелазе босанску границу, која је аустријском војском и штрајфкором поседнута? После окупације они су то истина покушавали неколико пута, али се никада ни један није натраг вратио, а ових последњих осамнаест година не само да се ни један не усуди да пређе и напада, но када случајно близу границе дође, њему се од страха сва кожа најежи. Са том дивљом расом само се овако мора разрачунавати, (кад већ не умемо да их за се придобијамо) и Аустрија је заиста умела својим бајонетом изазвати према себи међу њима страх и трепет, да када им се ма и у сну појави аустријски качкет, њих пролетња грозница хвата.

Жалосно је пак, када и на ово морамо да прстом указујемо. Зар да нама Аустрија и ту примером служи? Нама, који од Косова па све до данашњега дана с голим јатаганом у руци стојимо супрот Турака!

Ако је било обзира наспрам суседних држава, а нарочито Турске, Србија је у небројено случајева доказала, да је добар сусед, и да је чинила све и сва, што год јој је дужност као слободној и модерној држави налагала, али кад једном јатаган под гушу дође, онда престају сваки обзири! Из дана у дан изненађују нас све црњи и црњи гласови са границе. Данас се јавља како је злогласни зликовац Иса Бољетинац потукао, обесчастио и у робље одвео оволико и оволико обезоружаних Срба и невиних Српкињица, а већ сутра стиже други, како је у селу Грађенику неки Мула Дурак обесчастио неколико младих Српкињица, одвео их у ропство, а матере им поубијао. У селу Лабљани пустахија Рашид Рамић је уграбио јединицу ћерку Ристе Денића, одвео је у своју кулу и хоће силом да је још и потурчи. У селу Клокоту Али-Ага чини то исто. У Жегри Весељ Пецан убија у гувну једног српског младића, отац нариче за јединцем, а Пецан се размеће и даље по селу!

И ми готово равнодушно читамо све те ужасе, који се врше над нашом јадном незаштићеном браћом и сестрама, и све те грозоте још нису у стању да заталасају све наше друштвене слојеве!.. Где су толике српске омладине и њени митинзи? Јели збиља код нас Срба све већ утонуло у цинцарској свакодневној сокачкој политици?

Зар је прва и једина професорска колегија београдске Велике Школе требала да сазове свој збор, и да донесе познату резолуцију? Зар да она прва учини оно, што је омладина требала давно учинити? Част нека је београдској професорској колегији, која је прва устала и дигла глас у корист своје подјармљене браће.

Колико смо ми Срби равнодушни, и како далеко иде наша нехатост и немар чак и онде, где се највећа обазривост тражи, довољно је само последњи пожар у београдском граду споменути, који се у исто време десио, кад на граници траје највећи покољ и анархија! Оно што је српски народ чувао као зеницу своју, то је за неколико часова отишло у ваздух, а српска војска, та узданица свију нас, остаде у најкритичнијем добу без добре половине свога санитарног прибора! Овако шта може се само нама догодити. Ми смо требали прво Сливницу добити, па да тек онда утрошимо милионе и да створимо данашњу врсну и многобројну војску, која се заиста може мери-

ти са ма којом војском модерних држава сличне величине у сваком погледу. У Македонији се морало прво тако много драгоцених живота наших свештеника и учитеља угасити, па да тек онда почнемо озбиљније радити, и спасавати оно, што се још спасти може. Па ако је нама Србима збиља урођено, да равнодушно чекамо док нам не догоре до ноката, и да тек онда кидишемо као рисови на своје душмане, онда нека нас оне горке сузе и она невино проливена крв наше браће и сестара подсете, да је куцнуо дванаести час!..

Невскій.

Нови Сад, 22. августа 1901.

— **Нов лист у Новом Саду.** У недељу је изишао први број новог политичког листа „Ујвидеки Ујшаг“-а, који ће сваког уторника и петка излазити на мађарском и немачком језику. Главни уредник том листу је овдашњи адвокат др. Аладар Бала, а Јосиф Мајер, који је био одговорни уредник, одступио је после првог броја. У програму свом истиче овај лист као свој задатак између осталога и то, „да концилијантним тоном расправља питања, која се односе на поједине народности“, а обећава, „да ће нарочито суграђане српске народности потпомагати у њиховим оправданим захтевима“, те ће „пожуривати и захтевати и вршење закона о српској црквеној и школској автономији“. Један од задатака новом листу биће дакле, да престану противности између Мађарства и народности. Кад то народностима концедира, „захтеваће подједнако од сваког појединог грађанина отаџбине, ма ког језика и народности био, да поштује интегритет мађарске државне идеје. Једном речи, државно јединство је један од највећих задатака, за којим ће тежити“.

Како се види, „Ујвидеки Ујшаг“ као да стоји на том становишту, да су мађарска државна идеја и државно јединство идентични појмови. Међутим то не стоји. Све народности у Угарској су непоколебиво за то, да се одржи јединство ове државе, али за оно, што многи Мађари разумеју под „мађарском државном идејом“, немађарске народности не могу бити. Наиме, многи Мађари под тим појмом разумеју племенско претопљење свих немађарских народности у Мађаре, а на то немађарске народности никад неће и не могу пристати. Зато је погрешно идентифицирати државно јединство, за чије одржање смо сви, са „мађарском државном идејом.“ Како у осталом „Ујвидеки Ујшаг“ разуме то, види се из чланка његова, у ком најпре вели, да „мађарска државна идеја не жели ни од једног грађанина државног да пореče или првобитну своју народност, или своју веру“, но одма додаје да само „у свом општинском животу можемо бити Срби, Румуни, Немци и т. д.“ Дакле тако?! Само зар у општинском животу смемо бити Срби, а у државном и политичком зар не смемо? То је оно исто, што према немађарским народностима заступају и најзатуцаније мађарске шовинисте. У осталом сачекаћемо, да видимо, како ће у погледу народности овај нови лист даље свој програм развијати.

Чланови „Српског Трговачког Удружења.“

Као што смо извештени с поуздане стране, уписали су се за чланове „Српског Трговачког Удружења у Новом Саду“ још:

А.) Као утемељачи:

Народна штедионица у Турском Бечеју	са К 200
Српска Штедионица у Кореници	„ „ 200

Б.) Као редовни чланови:

Андрија Кулачић у Бингули .	„ „ 24
Јован Пуљо у Земуну . .	„ „ 24
Теодор П. Љубиша „ „ . .	„ „ 24
Стеван П. Крецул „ „ . .	„ „ 24
Арон Јовановић у Вршцу . .	„ „ 24
Гавра Нецков у Новом Саду .	„ „ 24
Ђорђе Пушић „ „ .	„ „ 24
Жарко Мирилов „ „ .	„ „ 24
Мирко Мирилов „ „ .	„ „ 24
Гавра Шашић „ „ .	„ „ 24
Мита Павловић „ „ .	„ „ 24
Никола Ћирлић у Футогу .	„ „ 24
Душан Ћирлић „ „ . .	„ „ 24
Душан Симоновић „ „ . .	„ „ 24
Душан Јанковић у Крчедину .	„ „ 24
Живко Ж. Терзин у Бел. Бечкереку	„ „ 24
Давид Ћурчић у Новом Саду .	„ „ 24
Љубиша Марцикић у Н. Паланци	„ „ 24
Владимир Ивков у Ст. Стапару	„ „ 24
Гига Јовановић у Т. Бечеју .	„ „ 24
Александар Нешић у Т. Бечеју	„ „ 24
Јоца Малетић „ „ .	„ „ 24
П. М. Нићин у Арачу . .	„ „ 24
Стеван С. Калембер у Кореници	„ „ 24
Пајо Тишма „ „	„ „ 24
Стеван С. Дракулић „ „	„ „ 24
Милан М. Наранчић „ „	„ „ 24
Петар К. Суботић у Гају .	„ „ 24
Драгомир Мандрешевић у Панчеву	„ „ 24
Васа Ст. Константиновић „ „	„ „ 24
Журжуљ и Вујић „ „	„ „ 24
Петра Николића наследн. „ „	„ „ 24
Браћа Јовановић „ „	„ „ 24
Ђура Ђонин „ „	„ „ 24
Марко Мићић у Новом Саду .	„ „ 24
Милан Јеврић у Јамини . .	„ „ 24

В.) као помагач:

Сава Жан у Панчеву . . .	„ „ 16

Према томе има сада 160 чланова и то 2 добротвора, 29 утемељача, 119 редовних чланова и 10 чланова помагача.

Како је скупштина за конституисање удружења већ на 11. (24.) септембра, то би требали Срби трговци и привредници да се пожуре с уписивањем, како би им се могли на време да пошљу позиви, па да тако и материјално и морално потпомогну ову корисну установу, од које се много надамо и очекујемо.

Политички преглед.

— **Угарски сабор.** У уторак састао се угарски сабор на кратко последње заседање. У ову седницу дошао је први пут после своје дуге болести министар домобранства барон Фејервари, кога је сабор бурно поздравио. За тим је председник Перцел топлим речима известио сабор о смрти Дезидера Силађија. После тога поднесено је више петиција, међу којима је и петиција будимпештанских грађана о оптужби барона Банфија. На крају јавио је министар-председник Сел да је влада поднела круни предлог, да разреши сабор, па ће краљ 9. ов. м. по р. к. престоном беседом сабор закључити. На дневном реду пред овим сабором стоји још допис владин о приносној квоти за заједничке потребе и извештаји петиционог одбора.

— **Србија.** Краљ Александар и краљица Драга кренуће се у понедељак 27. ов. м. на пут по Србији. Они полазе из Смедерева за Крагујевац, а онда преко манастира Враћевшнице у Таково, Горњи Милановац, Чачак и Ужице, одакле ће се вратити равно у Београд. Краљ и краљица изјавили су жељу да се за дочек нигде не чине велики издатци и припреме. Наредбу у том смислу издао је министар унутарњих дела окружним начелницима.

У стране листове продрли су чудни гласови о том како краљичино сродство у земљи делује на развој прилика. Тако је јављено да је краљ Александар одлучио прогласити једног брата краљичина за престолонаследника, а то би био млађи брат њен, поручник Ник. Луњевица. — Због једног краљичина сродника дошло је и до кризе у војној академији. Управник академије, генерал Бошковић, решен је службе, јер је позвао на ред једног нећака краљичина који је кадет. Краљ је именовао генерала Лазара Лазаревића за управника академије, али се овај није хтео примити и хоће да тражи пензију. Сад се говори да ће бити именован генерал Јован Петровић. Ово су први симптоми великог зла. Непотизам је опасан увек, а кад се он шири с двора онда је управо убитачан, јер доводи до растројства свих установа.

На место умрлог сенатора Аћима Чумића именовао је краљ за сенатора министра просвете Љубомира Ковачевића.

— **Руска мобилизација на румунској граници.** Некоји румунски листови, а нарочито антидинастички „Адеверул“, једнако говоре о некој мобилизацији руске војске на реци Пруту. Ми у то не верујемо, али наводимо, шта „Адеверул“ пише о томе. Тај лист је поверио наиме свом галачком дописнику, да разгледа како стоје ствари на Пруту. Дописнику је пошло за руком, да помоћу грчког пасоша пређе границу и пропутовао је целу Бесарабију. Путем се уверио, да су гласови о скупљању војске заиста истинити. Вежбе војничке држе се дању-ноћу на румунској граници. Становници тврде, да од г. 1877. амо није било војничких вежби у таком стилу и становништво је врло узрујано. Дописник вели, да је био и у Одеси, одакле исто тако као и из Кијева сваки дан стижу већи транспорти муниције војсци на румунској граници. И из Јаша извештавају „Адеверул“, да се и код Унгенија, где сада гарнизонира волгански козачки пук, скупља већа војска.

Међутим „Келнише Цајтунг“ на основу поузданих извештаја одлучно побија вест о мобилизацији руске војске на румунској граници и вели, да те неистините вести излазе из лавовске и краковске кујне, одакле се увек подмећу Русији агресивне намере.

— **Кинески мир.** Лондонски „Тајмс“ саопштио је протокол мира што су га посланици великих држава поднели кинеским пуномоћницима. Поједине одредбе овога мира спутавају Кини потпуно руке и уништавају јој сваку слободу кретања. Главни захтеви су ови: Члан 5. тражи указ којим ће се забранити увоз оружја за две године, а ако буде потребно и даље. Члан 6. прима указ од 29. маја којим се Кина обавезује да ће платити ратну отштету од 450 милиона таела у року од 39 година у погодишњим ратама. Отштета ће се исплатити сувишком поморске царине, која ће се повисити за 5%. Члан 7. одређује подручје посланичке четврти и потврђује посланицима право да своју четврт удесе за обрану искључиво за странце и да држе страже. У члану 8. пристаје Кина на рушење Таку тврђаве и других утврда између Пекинга и мора. Чл. 9. даје државама право да на путу од Пекинга до мора поседну тачке, које су потребне за одржање отворене везе. Члан 10. одређује да се у читавој Кини на јавним местима за време од две године истакну: указ од 1. фебруара о. г., који смртном казном забрањује чланство у друштвима, која су странцима непријатељска; указ у ком се набрајају извршене казне; указ којим се забрањују испити и на послетку указ, по ком се поткраљеви, гувернери и чиновници одговорни за држање реда, отпуштају из службе, ако што скриве и никад више не могу бити намештени. По члану 11. мора Кина да пристане на промену трговачких уговора. Члан 12. прима указ од 24. јула по ком се Чунг-ли-Јамен (државни савет) претвара у министарство спољних послова. Осим тога променће се дворски церемонијал код примања страних посланика.

Један од услова мира је и то да принц Чун доведе покајничку мисију у Берлин, која ће немачког цара молити за опроштење због убиства Кетелерова. Принц Чун стигао је већ доста давно са својом пратњом у Базел, али се ту ненадно „разболео“. „Болест“ његова настала је с тога шта му је генерал Хемпфнер јавио да га у Потстаму не ће дочекати цар Виљем, него тамошњи војни местни заповедник. Принц Чун држи да је тиме повређен у својој части и с тога је прекинуо пут на неизвесно време. Осим овог понижења дошло би и друго. У аудијенцији код цара Виљема имао би се принц Чун ступајући пред цара три пута дубоко поклонити, а остала пратња имала би пасти на колена у знак кајања. Та понижења није хтела Кина примити и док се принц Чун бавио у Базелу, живо су се измењивале депеше између Пекинга, Базела и Берлина. По новијим вестима Немачка је ипак морала попустити и принца Чуна примиће у Берлину цар у пратњи само једног тумача. Кинеска мисија већ је отпутовала из Базела у Берлин. Кајање дакле неће испасти онако свечано, како су Немци хтели.

Дописи.

Ст. Пазува, 19. августа 1901. (Пчеларска скупштина у Ст. Пазуви.) Посред немилих и одвратних појава наших дана као неки зрачак из облака указује нам се овогодишњи састанак Срба-пчелара у Ст. Пазуви.

На појутарје вел. господине искупило се 118 чланова „српске пчеларске задруге“, да у смислу својих правила одрже своју главну скупштину. Ни киша, ни ветар не задржа српског пчелара тога дана, него се нађе међу браћом и пажљиво слушаше извештај управин о деловању задруге у овој години. Кад је дневни ред био исцрпљен предавао је проф. Ј. Живановић „у славу победе теорије Ђерзонове“, учитељ И. Каменар „о употребљивању вештачког сећа“, — свештеник М. Шаула о „оквиру“ и гимн. катихета И. Маширевић о „узимљивању кошница“.

О заједничком ручку поздрављен је Ђерзону 90-и му рођен-дан и чланови се уз братски опроштај разиђоше својим кућама.

У то неколико речи даде се казати извештај о скупштини, али кад би хтео посматрач да искаже своје мисли и утиске, које је том приликом добио, требало би му много и много да напише. Докле злосретна данашња политика раздваја и цепа чланове народа нам на странке, дотле се српски пчелари прикупљају у целину, зближују један другом. Докле српски неки политичари млате празну сламу, и увлаче народ у бескорисно трвење и гложење, дотле се српски пчелари лаћају питомог а корисног рада и пружају нам примера, којим путем и ми да пођемо, па да до среће дођемо. Да, кад би цео наш народ пошао путем пчелара, кад би се латио рационалног привређивања, кад би се у нас оснивала удружења сточарства, воћарства, млекарства, виноградарства и осталих грана привредних, не би наш свет имао каде, а не би имао ни воље да се свађа и гложи, да се мрзи и гони. Кад сам гледао ону озбиљност и пажљивост и достојанственост на скупштини, лебдео ми је пред духовним очима мађарски родољуб Стеван Сечењија, а никако злогласни шеф са бечкеречког збора.

Српска пчеларска задруга врши свој задатак како ваља, кадра је задобити човека за своју мисао, али ту задругу загрева, и чисто непомућено право српско родољубље. Нека би дуго напредовала на корист своју и рода, нека би била претеча осталим привредним удружењима у народу нашем! △

ИЗЈАВА.

На сазиву Велико-Бечкеречког збора био је потпис: Младен Ђосић, а Будимпештанске „Мале Новине“ исписале су тај потпис: Младен Јосић парох Мартоношки, на основу којег а на питање више њих изјављујем: да се ја нисам потписао на позив, шта више послани ми позив за потпис одбио сам по дужности својој као члан Централног Одбора срп. нар. слободоумне странке.

У Бач-Мартоношу 21. авг. 1901.

Младен Јосић,
парох.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 22. августа 1901

— **Нов професор на српској вел. гимназији у Новом Саду.** На упражњено место професора за класичну филологију на овдашњој српској вел. гимназији изабрао је патронат у својој последњој седници г. дра Веселина Ђисаловића досадашњег професора на вел. гимназији у Нађбањи.

— **Поротници.** Трећи поротни циклус код новосадског кр. судбеног стола отпочеће 3. (16.) септембра о. г. и за то време установљена је листа поротника, у којој су од Срба: Др. Илија Вучетић, Мита Јевтић и Ђорђе Вукичевић.

— **Контролне смотре.** У подручју ц. и кр. 6. попунбеног окружног заповедништва одржаће се овогодишње контролне смотре овим редом и у ове дане: У Ходшагу: 7., 8., 9., 10., 11 и 12. октобра. У Гајдобри: 14. и 15. октобра. У Паланци: 17., 18., 19., и 21. октобра. У Б. Кули: 23., 24, 25., 26., 28. и 29. октобра. У Тителу: 11., 12. и 14. октобра. У Жабљу: 16., 17. и 18. октобра. За новосадски срез биће контролна смотра 14., 15., 16., 17., 18., 19., 21., 22. и 23. октобра, а за варош Нови Сад: 24., 25., 26. и 28. октобра. Датуми су по римском календару. Накнадна контрола за све те асентне округе биће 2. децембра о. г. у Новом Саду. Почетак рада отпочиње у спољним станицама у $^1/_2$9 сах., а у Новом Саду у 9 сах. пре подне. Контролни официр је за новосадски срез и варош Нови Сад г. капетан Карло Оплигер, командант попунбеног батаљоног кадра, а у осталим местима г. поручник Дезидерије Демјановић, први попунб. окр. официр.

— **Избоден.** У недељу у вече искупило се у овдашњој гостионици „код Камиле“ више занатлијских момака, који су се најпре лепо веселили, али после, кад им је вино ударило у главу, посвађају се Гавра Довијарац и Јоја Величковић и Довијарац Величковића бритвом доста тешко озледи по глави, руци и на леђи. Кад је дозвана полиција и сремски лекар, нашли су само озлеђеног Величковића, а остали су побегли. Озлеђеном Величковићу је указана лекарска помоћ, а против Довијарца је покренута истрага.

— **Кандидат за Шајкашку.** Пишу нам из Титела: „Данас, 21. августа (3. септембра), држана је овде конференција ради кандидовања шајкашког посланика на угарски сабор. На ту конференцију дошли су бележници и кнежеви шајкашких општина и онда разни „лиценцијаши“ и они, који се надају каквом ћару, и ти су једногласно кандидовали досадашњег посланика дра Стевана Заку. После конференције сви су, као људи, који су „добро“ свршили свој посао, били на части, коју им је приредио овдашњи трговац Лазар Јовановић. — И опет морамо да уздахнемо: Ај, некадашња челенко српска, у што си се данас изметнула, кад ти натароши,

кнезови и „лиценцијаши“ постављају посланике и то владине!“

— **Изабрана за учитељицу.** Из Панчева нам јављају, да је тамошња српска црквена општина од три кандидаткиње, које јој је Школски Савет кандидовао, изабрала гђицу Отилију Мајинску за учитељицу на панчевачкој српској вишој девојачкој школи.

— **Наименован за професора.** Г. др. Бошко Петровић наименован је за професора-суплента на великој гимназији у Сарајеву.

— † **Стеван Поповић.** Дана 8. (21.) августа о. г. умрло је код свога оца у Кусоњима Стеван Поповић, парох кукуњевачки, у 32. години свог живота. Млади овај свештеник, кад је г. 1894. био управитељ парохије у В. Поганцу, где се те године појавио покрет за унију, помагао је да се угуши тај покрет, наперен против православља и Српства. Био је честит и ревностан свештеник. Нека му је лака земља и вечан спомен!

— **Српски женски интернат у Загребу.** У недељу пре подне освећен је свечано српски женски интернат у Загребу, који стоји под протекторатом добротворне задруге загребачких Српкиња. Интернат има за сад седам соба са споредним просторијама. Собе су врло згодно распоређене, видне, здраве, одликују се узорном чистоћом и веома укусним намештајем. Питомица има за сад 20, а смештене су у пет соба. Око 11 сати у недељу почели су се скупљати у интернат гости, којих је било око 150. У 11½ сах. почело је освећење у великој трапезарији, која беше дупком пуна гостију. Освећење је извршио парох загребачки отац Амвросије Павловић уз асистенцију ђакона Витковића. После освећења обележио је отац Амвросије у подужем говору значај српског женског интерната и с великим признањем истакао рад загребачких Српкиња. После тога изговорила је председница добротворне задруге Српкиња Катинка баронца Живковић говор, којим је отворила интернат и захвалила родољубима који су помогли новчано да се створи ова установа, а особито се захвалила гђама Јелени Поповићевој и Јелени Ћуковој на труду око уређења и намештања интерната. На крају говора приказала је управитељицу интерната гђицу Мару Велисављевићеву и префектицу гђицу Маријану Димовићеву. После овог поздрава захвалила се управитељица на поверењу изјавивши да ће уложити сву своју снагу, да оправда то поверење. Тиме је свечаност завршена и ова лепа и корисна српска установа ступила у живот.

— Пишу нам из **Тителa**: „На Вел. Госпојину, о овомеснoј црквеној слави, одржана је дилетантска позоришна представа, коју је приредио тителски српски млађи нараштај у корист сироте школске деце. Представљао се Трифковићев комад „Избирачица“. Представа је на опште задовољство испала, па не можемо пропустити, а да не истакнемо у првом реду Малчику, гђицу Дару Врачарићеву, која је са пуно жара играла и потпуно насловној улози одговарала. Као права вештакиња, заслужила је похвалу, којом ју је публика обилато и наградила. Ретко да и глумице, које су већ неколико година на позорници, толико вештине, толико рутине и толико окретности владају, као наша Малчика. Уз њу одмах стојаху Савета, гђица Зора Миклушевићева, и Милица, гђица Анђелка Попова, заиста као три пупољка у једној кити цвећа, Не може се штогод лепше и складније замислити. Савета је вештачки и нежно играла сиротицу, а нарочито се у певању истакла, што је публика бурним аплаузом признала у толико, да је и други пут певати морала. Милица пак као наивно девојче, тако је природно играла, да би јој могла многа Милица завидети. А шта да рекнемо о матерама, Соколовићки, гђици Евици Тапавичевој, и Тимићки, гђици Анкици Миклушевићевој? Пред нама имадосмо Соколовићку као брижну матер, која дивним играњем у сваком погледу свом размаженом чеду угађа и Тимићку, која је своју улогу тако лепо одиграла, да ју је публика пљескањем наградила. Соколовић, г. Јован Лалин, и Тимић, г. Светислав Степанов као старци задобише симпатије целе публике. Бранко, г. Милан Вучетић, и Штанцика, г. Јаша Козаров, први као озбиљан журналиста, а други као весео млад човек, јако су се допали публици и заслужују потпуно признање. Тошица, г. Милан Крестић тако се јако у својој улози допао, да га је публика уз аплауз после сваке појаве дочекала и испратила. Још нам остаје Јован, г. Бранко Вучетић, који је својом малом улогом публику освојио, те му је сваком приликом тапшала. При завршетку комада публика је бурним пљескањем изазвала гђу Катицу Вучетићку као редитељку, и г. Јована Јанића као редитеља, који не жалише труда, већ са пуно одушевљења учинише, да је представа потпуна била. Хвала им свима и желимо, да их што скорије опет на позорници видимо. — Чист приход од представе износи 88 кр., и тај је намењен томе да се о Божићу сиромашни ученици одену.“

— **Павле Јовановић у опасности живота.** Угледни српски сликар Павле Јовановић бавио се недавно у Перчаху на Вертерском Језеру у гостима код свог пријатеља Артура Фериса. Ту му се догодила незгода, која је на сву срећу прошла без икаква зла. Немачки листови јавили су да је он једнога јутра шетао са супругом и децом свога пријатеља поред језера, па се земља одронила под његовим ногама и он пао у језеро. Госпођа Ферарис која је ванредна пливачица скочила је онако обучена за њим и избавила га из опасности. Међу тим Ферарис у „N. F. Presse“ од понедељка исправља ту вест овако: Њих су се троје купали у језеру, па је Јовановић, који није пливач, предалеко отишао од обале и на једаред изгуби дно испод ногу. Госпођа Ферарис видећи то отпливала је до њега, пружила му руку и тако га избавила. Како било било, ми се радујемо што је наш чувени сликар спасен од толике опасности.

— **Стојан Новаковић у Кијеву.** „Кијевљанин“ у своме 221. бр. доноси: „10. августа је у Кијево дошао изванредни посланик и опуномоћени министар краља Србије г. Стојан Новаковић, познати и уважени научник историје српског народа и његове књижевности. Г. Новаковић је учинио знатно путовање у Русији: он је путовао по Волги, био је на Кавказу и у Криму, а сад се враћа на своје место у Петроград.

У Кијеву је значајни путник био први пут у год. 1884, за време III. археолошког конгреса, у чијем је раду узимао знатно учешће. Г. Новаковић је уложио до сада велики труд за историју, литературу и језик срп. народа. Његова српска граматика преведена је на руски језик. Српског научника интересују јако споменици, кијевске старине, музеј и библиотеке. 11. т. месеца прегледао је, вођен деканом историјско-филолошког факултета, г. професором Т. Д. Флоринским, познатим научником и поборником словенске заједнице и пријатељем српског народа, библиотеку универзитета Св. Владимира. Данас 12. августа отпуговао је у Петроград.“

— **Угаљ поскупио.** Поседници аустријских угљених мајдана повисили су цене угљу са 8 потура по 100 килограма, услед чега су и мали трговци подигли цену угљу. Нема сумње, да ћемо и ми то осетити.

— **Алибег Сулејмановић.** У Бугојну (Босна) је 15 о. м. сарањен Алибег Сулејмановић, који је умро у 56 години живота. Још од младих година па све до смрти његова кућа беше уточиште сиромаха и потиштених; сваким даном виђани су у његовом дому људи сиромаси а и народни прваци који се окупљају и саветују с њим о народним стварима и потребама. Свака народна несрећа била је и његова. Љубио је свој народ с највећим жаром без разлике вере и сталежа. За време турске управе да није било Алибега, данас у оном крају можда не би било ни једне православне душе. Да није било Алибега, чисто православно село Чипуљић, где је и црква, изгорело би и било опљачкано: али Алибег лети у поноћи из свога дома на своме хату и голом сабљом брани рају од неразумних и разузданих. За време босанског устанка, за време уласка аустријске војске свуда је и на сваком месту чувао народ без разлике вере и сталежа. У 1895. години и Алибег је био у познатој депутацији, коју је предводио Мухарембег Дервишпашић. У том времену питао га је један босански великодостојник: „Зашто си Алибеже, незадовољан?“ а он је одговорио: „Задовољите народ а мени дајте просјачки штап, па ћу бити задовољан!“ Био је највећи присталица слоге између ислама и православних. На сваком месту и свуда и у свако доба проповедао је да исламском и православном народу у Босни и Херцеговини без слоге нема спаса. Мир пепелу његову.

— **Мешовита комисија за преглед стоке у Србији.** Како смо већ јавили настојањем српске владе састављена је мешовита комисија мађарских и српских ветеринара за констатовање здравља стоке у Србији. Угарска влада изаслала је у ту комисију Петра Јунга, Јосифа Погнера и Ернста Хуфнагела, а њима ће се придружити још Елемар Дели лекар код аустријског конзулата у Београду. Српска влада одредила је у комисију дра Павла Поповића инспектора министарства унутрашњих дела, Алексу Љ. Поповића, главног марвеног лекара и Драгутина Илића, марвеног лекара београдског округа. Комисија се већ кренул у Младеновац и околна села да прегледа стоку. Београдски листови с пуним поуздањем гледају у рад ове комисије, јер су тврдо уверени, да на српској стоци нема заразе, која је тобоже констатована у Будимпешти, али без присутности српског марвеног лекара. Исход рада ове комисије од великог је значења, јер ће се видети да ли је на неправди страдао читав један велики транспорт српских говеда. Штета од овог сукоба за Србију је врло осетна не само због првог транспорта, који је готово пропао, него и због опште забране коју је српска влада издала на извоз говеда, јер се било бојати, да ће се и с другим говедима, ако буду довожена у Будимпешту, поступати на исти начин, па би онда штета била још несравњено већа него што је сад. Ако се доиста установи да на српској стоци нема заразе, онда је Будимпешта на нечастан начин нанела српској држави неправду којој је тешко наћи равне. Штету која је отуд истекла не ће нико надокнадити, али ће се неправда у толико јаче осећати.

Новости са стране.

— **Кармен Силва на одру царице-краљице Јелисавете.** Румунски краљевски пар стигао је у уторак после подне у Беч и одвезао се равно у царску гробницу. Краљица је клекла поред царичина одра и дуго се молила богу. За тим је на одар положила венац сплетен од ловорике и горског цвећа (Edelweiss), што га је заједно с краљем за боравка у Синаји узабрала последњих дана августа у румунским Карпатима. На дугим љубичастим тракама овог венца исписана је песма, коју је спевала краљица, као песникиња позната под именом Кармен Силва. Осим овог венца положила је краљица на одар царичин још један од бела каранфила, хризантема и нарциса.

— **Уписивања на будимпештанском свеучилишту.** На кр. уг. свеучилишту у Будимпешти су уписивања за прву половину школске године 1901.—1902. отпочела 1. септ. по р. к и трају до 12. септ. укључно. Који због какве неотклониве сметње не могу лично да се јаве, нека веродостојном сведоџбом искажу сметњу и молбеницом, упућеном декану дотичног факултета, нека моле своје прибележење и нека означе онај рок, кад ради уписа лично могу доћи; али тај рок не може бити даље од 6. октобра. Само се уз лични долазак може уписати. Они, који греше против тога захтева, потпадају под најстрожији дисциплинарни поступак. Школарина је за редовне слушаоце и фармацајте без изузетка 75 круна и има се у квестури приликом уписа одмах исплатити. Ваљано снабдевене и професорском телу дотичног факултета упућене молбенице за опроштај школарине могу се предати деканату факултетском до 12. септ. укључно. Коначан упис има се спровести за 8 дана после саопштеног факултетског решења у погледу опроштаја школарине.

— **Споменик ратницима код Аустерлица.** У недељу је освећен споменик ратницима сједињене аустријске и руске војске, који су у бој код Аустерлица 2. децембра 1805 погинули и после у Влашком Месерићу сахрањени. Код освећења били су присутни представници земаљских власти и заступници војске. Од Руса били су присутни тајник бечког посланства барон Шилинг и потпуковник Потаков с с пратњом.

— **Питање нових топова у Аустрији.** Краљ је у уторак отишао на артиљеријско стрелиште на Штајнфелду, где ће се држати покушаји с новим пољским топом аустријске конструкције и Ерхардовим топом. У петак присуствоваће краљ пуцању нове аустријске покушне батерије трећег корпуса у Весприму. Питање нових топова неће овим покушајима бити решено, из обзира према другим државама. Руска влада одлучила се за један топ Крупове конструкције, па се за њом повела и немачка влада, а на то се сад мора обазирати и ратна управа аустро-угарске монархије.

— **Страшна борба.** У околини шпањолске вароши Барцелоне била је ових дана страшна бура с провалом облака; вода је поплави а железничке шине, разрушила насипе, тако да је цела околина железничке пруге била право море. Запенушена вода продрла је и у стражареву кућицу. У том се зачује тутњава из даљине: приближивао се брзи воз. Железнички чувар није био код куће. У грудима његове жене стаде се борити дужност и материнска љубав. Ако не заустави воз, свакако ће испасти из шина и ко зна, колико ће људи изгубити живот; али ако остави децу, ко зна, неће-ли пропасти у страшној поплави. У то се зачу звонце за јављање: брзи воз је већ близу. Сирота жена није имала времена да спасе своју децу, није имала времена да дуго премишља, већ борећи се са ветром, поплавом, трудила се да дође до скретнице. Још за времена је стигла: дала је знак опасности и воз стаде. Клецајући врати се кућици да спасе своју децу. Небо се смиловало, јер кућица се срушила, али невина деца остадоше здрава и читава.

— **Погубљен електрицитетом.** У њујоршкој казниони „Синг-синг“ опет су учинили покушај са погубљивањем помоћу електрицитета, те се опет показало, да се тај начин погубљивања може пре назвати мучењем људи, него досадашњи начини. Осуђеник, неки црнац Венијамин Пуг, пре годину дана убио је немачког келнера Џона Тигена из племенске мржње. Осуђеник је посађен на електричну столицу и везан за њу кајишима. Морали су трипут пуштати струју, док је Пуг био мртав. Државни електротехничар Девис вели, да лети увек дуже него зими траје електрично погубљење човека, јер је крв у лето, нарочито код црнаца, мање густа.

— **Нестало автомобила из Лондона.** По лондонским сокацима не трче више автомобили. Енглези су људи врло конзервативни, па не пуштају радо својих старих обичаја и уредаба. Сад су пронашли у архиви једну стару наредбу на слична механичка кола, у којој је одређено да брзина таких кола не сме бити већа од три енглеске миље у сату, а пред њима у размаку од сто корака мора ићи човек, који ће црвеним малим барјачићем опомињати људе да се уклањају. Полицијски директор је једноставно објавио ту стару наредбу и повратио је у живот. Разуме се да автомобил, поносан са своје брзине, није могао поднети те срамоте, да животари пузајући и њега је нетрагом нестало из Лондона.

Поверенићима „Српског Трговачког Удружења.“

Дан скупштине за конституисање Удружења је тако рећи пред вратима, 11. (24.) септембра. Како још има око 50 уписних табака и књижица напољу за уписивање чланова, умољавају се господа одборници да се што више пожуре с уписивањем чланова и да што пре поврате одбору уписне табаке и књижице, како би се могли тим члановима послати на време позиви и улазнице за скупштину.

Одбор за оснивање „Српског Трговачког Удружења у Новом Саду.“

*) Умољавају се редакције српских листова, да изволе ово штампати у својим листовима.

НОВИЈЕ.

Будимпешта, 21. августа. Заступничка кућа ће бити распуштена 9. септ. по р. к. Избори ће бити, како се чује, од 1.—10. октобра по р. к. у целој држави.

Београд, 21. августа. У добро обавештеним круговима говори се, да је српски краљевски пар свој пут у Петроград одгодио на идућу годину.

Београд, 21. августа. У министарском савету, одржаном у Смедереву примљен је војни буџет за год. 1902., снижен са пет и по милиона динара.

Софија, 21. августа. У Собрању је данас почела расправа о оптужби министара. Више посланика тражило је да се оптужба протегне и на остале министре, па и на Паприкова. Стамбуловиста Петков говорио је против оптужбе. Ниједан од оптужених није присутан на седници.

Потсдам, 21. августа. Данас пре подне дошао је овамо принц Чун посебним возом, а дочекали су га на станици градски заповедник и полицијски директор. Цар Вељем примиће га сутра.

Париз, 21. августа. У министарском савету одржаном данас коначно је утврђен путни програм руског цара.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника“.

Будимпешта, 22. августа. У интерпелационој књизи заступничке куће угарског сабора забележене су ове интерпелације: Заступника Фрање Кошута о аустро-угарско-руској погодби од г. 1897.; заст. Милека у ствари донашања кући мађарског археолошког и уметно-историјског блага, што је у Бечу.

У данашњој седници заст. куће председник је прочитао писмо заст. Ф. Кошута, у ком јавља, да због болести није могао доћи у седницу да мотивира своју интерпелацију.

Затим се прешло на дневни ред, на ком беше краљев отпис о решењу у погледу квоте. Заст. Раткаи (Кошутовац) разлаже, да решење није било по законима и у име своје странке ограђује се против њега. — Заст. Бузат у име пучке странке протестира против повишавања квоте. — Мин.-предс. Сел изјављује, да је то решење било према законима о поравнању. Моли да се прими на знање то решење. — Полоњи доказује, да би решење код бројне погодбе могло друго садржати, али овим решењем статуиран је уговор, који фактично не постоји. — После одговора Селова гласало се по молби 20 заступника поименце.

Вел. Варад, 22. августа. Коломан Тиса је овде полагао посланички рачун, те је у свом говору најпре споменуо пок. Силађија, а затим је правдао своје држање у инкомпатибилитетном питању. Тиса држи да је инкомпатибилитетни закон сувише строг; жели, да се с Аустријом склопи ђумручки савез, јер се само тако може заједнички поступити против немачке царинске тарифе. Затим узноси Селове заслуге. (Ово последње Тиси зацело није ишло од срца! — Ур. „Бр“.)

Трговина.

Нови Сад, 22. августа 1901.

Цене су биле:

Жито старо прве каквоће	14 К 60	п
Жито старо друге каквоће	14 „ —	„
Зоб	11 „ 60	„
Јечам нови	11 „ 80	„
Кукуруз нови окрњен	9 „ 40	„
Пасуљ бели	15 „ 40	„
Пасуљ жути	12 „ 60	„
Вика	17 „ —	„
Мухар	12 „ —	„
Проја	9 „ —	„
Вуна	К. 130	

Све од 100 клгр.

Књижевни оглас.

ВАНРЕДНО ЈЕФТИНО.

Најновије. Најновије.

ВЕЛИ́КІЙ СБО́РНИК

всѣхъ стѣхи́ръ и пѣсней дꙋхо́вныхъ въ недѣ́ли, пра́здники господ́скія и богоро́дичныя, жѥже и нарочи́тымъ святы́мъ, на вечерни, оу́трени, и літꙋ́ргіи цѣ́лагѡ го́да пѣ́емыхъ.

ИЗЪ ОСМОГЛА́СНИКА

и двоюна́десятъ ми́ній, трїо́ди постна́я, пентїкоста́ря и тре́бника святы́хъ, во оу́потребле́ніе оу́чащїмся православныя ю́ности, оу́чрежденный.

Дело обухвата тридесет табака велике осмине или 500 страна.

Књигу ову удесио је искусан стручњак, учитељ и појац и зналац типика — тачно по обредним књигама црквеним.

Цена је пет круна

а у платненом повезу са златним шарама 6 круна

а сада 50% рабата

т. ј. у пола цене попуста,

II.

ВЕЛИ́КАЯ КАТАВАСІ́Я

содержащая въ себѣ́ осмогла́сное пѣ́ніе воскре́сное и пѣ́сни дꙋхо́вныя пра́здникꙋмъ Хрїсто́выхъ и богоро́дичныхъ та́же а́ггелꙋмъ, проро́кꙋмъ, а́постолꙋмъ свати́телей, мꙋче́нникꙋмъ и преподо́бныхъ и́зъ святы́хъ церко́вныхъ кни́гъ во ꙋпотребле́ніе оу́чащїмся ю́ности, жѥже и про́чихъ благочести́выхъ хрїстїа́нꙋмъ оу́чрежденная.

Књига обухвата 14 табака велике осмине или 220 страна.

Цена је 1 круна 80 потура, а у тврдом укусном повезу 2 круне 40 потура

а сада са 50% рабата

т. ј. у пола цене.

Разуме се овај попуст у књигама нашега и странога издања по сопственом избору а по великом нашем каталогу у коме је преко 1500 разних књига на избор — ван школских.

Српска књижара

Браће М. Поповића,

у Новоме Саду

Огласи.

Бр. Е. 991, 986, 891/I. 82, 81. 72 ex 1901.

СТЕЧАЈ

на упражњене парохије и то: у **Фердину** и **Гају** (Гајићу) IV. плаћевног разреда те у **Паланци** VI. плаћевног разреда. Рок пријаве прописаним путем до 14/27. септембра 1901. год.

ЕПАРХ. КОНЗИСТОРИЈА ВРШАЧКА.

358 3—3

АПОТЕКАРСКОГ ПРАКТИКАНТА

тражим за моју Апотеку — што пре, — који је 6—8 гимназија свршио, са повољним условијама.

С поштовањем

К. Рогачи

363 1—4 апотекар у В. КИКИНДИ.

СРПКИЊА ДЕВОЈКА

из добре куће, тражи се код имућне млађе или старије госпође ради друштва а уједно може и надзор кућевни водити.

За адресу се може у уредништву листа распитати уз пошиљку биљеге од 10 потура.

352 2—3

*** * * * ОРОДИЧНИ САС. * * * ***

Горе наведени назив подпуно заслужују спасоносне

„РУСКЕ КАПЉИЦЕ"

зготовљене у лекарници

ВАСЕ МИЈИНА у МЕЛЕНЦИМА

Исте капљице свака кућа треба да има у приправности.

Недостиживо, изврсно и ванредно средство при боловима: утробе, стомака, желудца, материце и цреви.

За најкраће време умину грчеви у стомаку, цреви, материци и желудцу; ванредно дејствује при напетости и грчевима усљед ветрова (colica) и пролив, одклања муку усљед покваренога стомака и назеба, заустављa повраћање, враћа изгубљен апетит, растерује загуш, а у прекој потреби и кашаљ ублажи, јер потпомаже да се слуз (шлајм) лучи. На мало вате у шупаљ зуб метнути ублажи болове.

ЦЕНА 1 КРУНА 50 ПОТУРА (80 НОВЧИЋА).

Кад се 2 круне (1 фор.) у напред пошаљу, шаље се лек франкирано.

Праве **„Руске капљице"** могу се само у лекарници **Васе Мијина** у **Меленцима** добати. 328 5—50

787. szám. 1901. 364 1-1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az óbecsei kir. járásbiróság V.$\frac{534/2.}{1901.}$ számu végzése által Mudrinszki Uros javára Csobanov Gyura ellen 6165 kor. tőke, ennek 1899. évi április hó 26. napjától számitandó 5% kamatai és eddig összesen 280 kor. 18 fill. perköltség, 1 K. 80 fill. árv. kit. követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 656 koronára becsült taliga, kocsi, rosta, eke, 2 ló és 20 m. m. buzából álló ingoságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a V.$\frac{534/2}{1901.}$ sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis B. Sztamás községházánál leendő eszközlésére **1901.-ik évi szeptember hó 9.-ik napjának** dél előtt 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §.-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Óbecsén, 1901.-ik évi augustus hó 28. napján.

Albrecht Árpád s. k.
kir. bir. végrehajtó.

5617. szám 1901. tkvi. 365 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

Az óbecsi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi hogy Dr. Plavsity Bozsidár végrehajtatónak kiskor. Manojlovits Mija végrehajtást szenvedett ellen i 146 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék az obecsei kir. jbiroság területén lévő Sztamás községben fekvő az sztamási 8761 sztj kvben A † 7093/$\frac{308}{a}$ kisk. Manojlovits Mita jutalékára hr. sz. a. foglalt ingatlanból 1439 koronában megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1901. évi szeptember hó 27-én d. u 3 órája** Sztamás községházához tüzetik ki.

A megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 143 kor. 90 fil. készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 1 0. §. értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ó Becsén, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1901. évi julius hó 19-ik napján.

Hetey s. k.
kir. jbiró.

Добрих сатова јефтино

са 3-годишњом писменом гаранцијом разашиље приватним особама

ХАНСА КОНРАДА

творница сатова

157 51—100 и

извозна кућа

у **Бриксу** (Чешка)

Добар ремонт. сахат од никла 3 ф. 75
Ремонт сахат од чиста сребра 5 ф. 80
Ланац од чистог сребра 1 ф. 20
Сахат будилник од никла 1 ф. 95

Моја фирма одликована је са ц. к. орлом, поседује златне и сребрне изложбене медаље и хиљадама изјава признања.

Илустровани ценовник бадава и бесплатно.

КАЈЛОВ ЛАК

најновије средство за мазање меканих подова.

343 3—8

Кајлова бела глазура за столове за прање 45 нов.
Кајлова воштана паста за паркете 60 нов.
Кајлов златни лак за оквире 20 нов.
Кајлов викс за под 45 нов.
Кајлов лак за бојадисање сламњих шешира у свима бојама

има увек на стоваришту код:

Браће Вагнера у Новом Саду.

Хенрик Моган и друг

ПРЕСЕЛЕЊЕ.

Од 1. августа налази се наша радња на

Главној улици број 25.

у пређашњем дућану Панте Јовановића.

Услед тога, слободни смо најповизније јавити, да смо наше стовариште знатно увеличали и да смо у стању сваког послужити са трајном добром робом у новитетима за господу, госпође и децу а са ценом још јевтинијом него досад, јер смо нашу потребу за јесен и зиму већ сад снабдели од најсолиднијих фирма. — Код нас се може добити: јесење сако-одело за 8—25 фор.; најфиније салонско одело за 20—35 фор.; жакет-одело за 17—25 фор.; смокинг-одело за 12—25 фор.; хавелок од камилине длаке за 8—14 фор.; иберциера, зимски капута, бунди за путовање и т. д. и т. д.

У конфекцији за госпође имамо на стоваришту тако велики избор, каквог још не беше овде.

Да би се избегла свака забуна, молимо, да се тачно пази на нашу фирму, јер ми немамо никакве филијале.

С високопоштовањем

ХЕНРИК МОГАН и др.,

Нови Сад, главна улица бр. 25.
у пређашњем дућану Панте Јовановића.

81 26—

Хенрик Моган и друг

ОТВАРАЊЕ РАДЊЕ!

Да можемо п. н. публици вароши Новога Сада и околине што величанствено пружити, отварамо

у Новом Саду, главна улица бр. 3 — на ћошку Дунавске улице — 15. августа о. г.

НОВО ВЕЛИКО КОНФЕКЦИОНО И ОД КРЗНА

стовариште одела за господу, госпође и децу,

какво се само у престоници може наћи.

Елеганција, безприкоран крој и избор, каквога још никад у Новом Саду не беше у конфекцији и од крзна одела за господу, госпође и децу, ставља нас у тај положај, да можемо поштованој п. н. публици

СВЕ МОГУЋЕ ПРОБИТКЕ ПРУЖИТИ.

Обећавајући најсолиднију послугу и најниже цене, молимо, да наше ново подузеће имате доброту потпомоћи.

С високопоштовањем

Вигенфелд и Шрајбер

У НОВОМ САДУ,
главна улица бр. 13 и
нова радња главна улица бр. 3.

290 4—20

Власник и издавалац: Дружина Браника. Одговорни уредник Јанко Перић. Штампарија Браће М. Поповића у Новом Саду.